

Zadání závěrečné seminární práce CJJ08 *Historický vývoj češtiny*, CJBB133 *Historická mluvnice češtiny – překlenovací seminář* (podzim 2021)

Seminární práci je nutno odevzdat nejpozději do **6. 2. 2022**, a to jak v ISu (odevzdávací), tak e-mailem na kosek@phil.muni.cz. Zároveň je s odevzdáním nutné přihlásit se na nejbližší příští zkušební termín. **Jsou vypsány čtyři termíny.**

Nejlépe do **31. 12. 2021 (avšak nejpozději do 9. 1. 2022)** je nutno e-mailem konzultovat podoby rekonstruovaných fonologických forem. Nelze odevzdat práci bez e-mailové konzultace rekonstruovaných fonologických forem s vyučujícím.

Pokud Vám se zadáním není cokoli jasné, pište na e-mail kosek@phil.muni.cz.

1. Rozbor staročeského textu

Chrestomatie k vývoji českého jazyka (13.-18. století)

Každý student má zadáno jedno čtyřverší z **Hradeckého rukopisu. O ševcích, s. 89–93.**

Rozbor kopíruje strukturu, kterou mají analýzy **Ot vzkvetlé otky nahrané do ISu (studijní materiály).**

2. Transkripce

Podle pravidel novočeského pravopisu při zachování jazykových charakteristik staré češtiny.

3. Překlad

Všechny staročeské slovníky dostupné na *Vokabuláři webovém*:

<https://vokabular.ujc.cas.cz/>

4. Rozbor

Postupuje po jednotlivých slovech obsažených v textu. Ve výkladových částech je nutno použít vlastní výklad – **budou uznány jen takové výklady, které budou vzhledem k popisovanému jevu relevantní. Cílem je, aby se student v teorii dobře orientoval a dokázal vždy vystihnout podstatné informace. Není možno vkopírovat pasáže z učebnic.**

4.1 Určení morfologických vlastností,

- ze slovníku jsou uvedeny základní morfologické charakteristiky (u substantiv nominativ a genitiv, u adjektiv a rodových zájmen maskulinum, femininum a neutrum, u sloves infinitiv, 1. a 2. os. sg.),
- určení slovnědruhové příslušnosti,
- u flektivních slovních druhů určení všech gramatických kategorií a flexe (např. jmenný kmen, typ zájmenné deklinace, složená deklinace, u sloves slovesná třída, také vždy nutno uvést vzory).

<https://digilib.phil.muni.cz/data/handle/11222.digilib/130625/monography.pdf>

4.2 Rekonstrukce fonologického vývoje 5 vybraných slov od praslovanštiny do současné doby, včetně dialektů

<https://digilib.phil.muni.cz/data/handle/11222.digilib/131101/monography.pdf>

4.2.1 Stanovení výchozího praslovanského stavu na základě etymologických slovníků, např.

Jiří Rejzek: *Český etymologický slovník*.

Václav Machek: *Etymologický slovník jazyka českého*.

Rekonstruované tvary je nutné dopředu do 9. 1. 2022 konzultovat s vyučujícím e-mailem.

4.2.2 Vývoj zvukové stavby slova postupuje podle relativní chronologie od nejstarších změn po nejmladší. U každé změny je uveden

- název změny,
- chronologie změny,
- příčiny změny,
- průběh změny, příp. nářeční rozšíření změny.

<https://digilib.phil.muni.cz/data/handle/11222.digilib/131101/monography.pdf>

4.3 Rekonstrukce morfologického vývoje 5 vybraných slov od praslovanštiny do současné doby, včetně dialektů

- změny flektivních forem (pádové změny, změny osobních koncovek, např. genitiv-akuzativ, akuzativ-nominativ apod.),
- vývoj gramatických kategorií (jejich zánik, vznik, modifikace, např. duál, jednoduché minulé časy nebo jmenné tvary adjektiv),
- vývoj morfologických konstrukcí (opisné pasivum, opisné futurum apod.).

<https://digilib.phil.muni.cz/data/handle/11222.digilib/130625/monography.pdf>

Zadání textových úryvků pro jednotlivé studenty zapsané do předmětu v podzimním semestru 2021

Hradecký rukopis. O ševcích, s. 89–93.

		konzultace rekonstrukcí	datum odevzdání	studenti,/-ky	
1.	CJJ08			Fránová, Anna	Yako ieden swecz czynyeffe, ten swey zenye rad lagiefe. Ana weczye w gednu dobu: „Czo mi uczynyti f tobu?
2.	CJJ08			Mika, Daniel	Swecz powiedie zenye dwornye, rzka: „Gmam prodayne cztwery fkorne. Ty fkorne za wierdunk prodam a tobie ty pe[125b]nyezie dam.
3.	CJJ08			Rejřřová, Jana	Ona poczie diekowati, rzkucz: „Kdy fye chczwie na trrh brati, ty fkorne spiefse prodati a del tiem neotkladati?
4.	CJBB133			Rudenka, Linda	A kdyz fye na ten trh brafta, fkorne za wierdunk prodafta. Swecz weczye: „Czo-y uczynyti? Gyzt my fye chcze welmy piti.
5.	CJJ08			Taussiková, Markéta	Ona gemu w tom powoli, rzkuczy: „ftan fye po twey woli.“ A kdyz do krrczmy gidefta, brrzo trzy krosie propifsta.
6.	CJJ08			Valiček, Matěj	Inhed poczie swecz hledaty, zda by mohl f kym w kořtky [126a] ghrati. A kdyz to uzrzie hospodarz, powiedie fewczy ten krrczmarz:

7.	CJJ08			Vejrostová, Kamila	Swecz beze wfeho potaza zenye wierdunk dati kaza, poczcie f nym krichle metati, chtie na krrczmarzy wyghrati.
8.	CJBB133			Veselská, Natálie	Prfistupiwsfy zena k nemu, powiedie tak muzy fwemu: „Muzy,“ weczye,“ nedamt ghrati. Slibil’s mnye ten wierdunk dati.